

Briuselis, 2023 m. lapkričio 17 d.
(OR. en)

15525/23

COH 88

PRANEŠIMAS

---

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinų atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Sanglaudos politika ir Europos strateginė autonomija = Pasikeitimas nuomonėmis

---

Lapkričio 30 d. įvyksiančiame Bendrųjų reikalų tarybos posėdyje, skirtame sanglaudos politikai, remiantis šio pranešimo priede pateiktu pirmininkaujančios valstybės narės dokumentu, už sanglaudos politiką atsakingų ministrų prašoma aptarti, kaip sanglaudos politika gali padėti didinti Europos Sąjungos suverenumą ir strateginę autonomiją.

Informacinis dokumentas

Bendrųjų reikalų tarybos posėdžiui, skirtam sanglaudos politikai

„Sanglaudos politika ir Europos strateginė autonomija“

Tarptautinis atvirumas septyniais pastaraisiais dešimtmečiais buvo labai naudingas ES ir sudarė sąlygas jai pasiekti tam tikrą ekonomikos augimo ir socialinės gerovės lygį, o tai dėl protekcionizmo arba Sąjungos sudėtyje esant mažiau valstybių narių būtų buvę neįmanoma.

Tačiau tarptautinis atvirumas taip pat palengvino **veiklos perkėlimo procesus**, dėl kurių praradome rinkos dalį strateginiuose sektoriuose ir tapome **pernelyg priklausomi nuo trečiųjų šalių** tokiose srityse kaip energetika, sveikatos priežiūros reikmenys, skaitmeninės technologijos ar maistas.

Tuo pačiu metu Europos Sąjungos konkurencijos politika ir siekis užtikrinti solidarumą ir lygias galimybes skirstant viešąją pagalbą ir išteklius lėmė tai, kad **didelės ES bendrovės negalėjo vienodomis sąlygomis konkuruoti su didžiais tarptautiniais gigantais**, kurie dažnai gauna pagalbą iš valstybių, kuriose jie yra įsisteigę.

Šiandien susiduriame su geopolitiniais, technologiniais ir aplinkos pokyčiais, kurie išryškina poreikį imtis prieš šią tendenciją nukreiptų veiksmų. Tuo pačiu metu šie pokyčiai suteikia galimybę investuoti, pritraukti naujų įmonių ir sukurti naujų darbo vietų Europoje, kurti gerovę ir mažinti išorinį pažeidžiamumą. Tai išryškėjo susidūrus su energetikos, žaliavų tiekimo ir infliacijos krize, susidariusia dėl Rusijos invazijos į Ukrainą, su naftos krizės pavojumi dėl vykstančio Izraelio ir Palestinos konflikto, taip pat su kitomis ankstesnėmis tiekimo krizėmis, dėl kurių nutrūko tarptautinės vertės grandinės.

Todėl vis labiau svarbu yra tai, kad **Europos Sąjunga galėtų plėtoti stiprų, atsparų ir į ateitį orientuotą pramonės tinklą**, sudarantį jai sąlygas **apsaugoti savo suverenumą ir didinti savo autonomiją** tais atvejais, kai tarptautinis nestabilumas persiduoda rinkoms. Šiuo tikslu Sąjunga turi užtikrinti, kad didelės strateginių sektorių bendrovės liktų Europos žemėje ir galėtų tiekti ateičiai būtiniausias prekes ir teikti ateičiai būtiniausias paslaugas, taip pat kurti strategines, kokybiškas ir didelės pridėtinės vertės darbo vietas.

Žinoma, **pramonės vystymasis dažnai pasitarnaudavo kaip priemonė teritoriniam ir regioniniam vystymuisi skatinti, o tai yra galutinis sanglaudos politikos tinklas**, kaip nustatyta SESV 174 straipsnyje. Iš tiesų pramonė, kaip ekonominės veiklos ir užimtumo varomoji jėga, gali pakeisti veiklos perkėlimo tendencijas tiek tarp regionų Sąjungoje, tiek už jos ribų. Be to, didelės bendrovės yra labiausiai pajėgios kurti darbo vietas, investuoti į mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas, konkuruoti tarptautiniu mastu ir kurti varomąją jėgą vystymuisi tuose regionuose, kuriuose jos yra įsisteigusios, ir kituose aplinkiniuose regionuose, sukurdamos tarpinių prekių ir paslaugų paklausą. Taigi, iš sanglaudos politikos fondų remiamas pramonės vystymasis didelėse bendrovėse strateginiuose sektoriuose sukurtų **geresnę gyvenimo kokybę piliečiams, paspartintų darbo vietų kūrimą ir užtikrintų didesnę Sąjungos suverenumą, taip pat turėtų grandininį poveikį visai veiklai Europos Sąjungoje**. Be to, kurdamas perspektyvius pramonės gamybos pajėgumus ir vertės grandines, jis prisidėtų prie regionų ekonomikos atsparumo stiprinimo.

Šiuo atžvilgiu **svarbų vaidmenį atlieka sanglaudos politika, nes panaudojant jos lėšas ji gali padėti stiprinti Sąjungos strateginę autonomiją ir suverenumo apsaugą**. Taigi, šių strateginių sektorių vystymas, bendrai finansuojamas ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ar Teisingos pertvarkos fondo lėšomis, atitinkamai prisidėtų prie kiekvieno ES regiono ir visos ES vystymosi.

Šiame kontekste **pagal sanglaudos politiką galėtų būti finansuojamas konkurencingos pramonės verslas, galintis vykdyti veiklą didelėse tarptautinėse rinkose**.

Kalba eina ne tik apie Europos pramonės vystymąsi, bet ir apie jos vystymą taip, kad ji **gebėtų konkuruoti su tarptautiniais gigantais tokios šalyse kaip Jungtinės Valstijos arba Kinija**. Šiuo tikslu turime turėti galimybę naudoti sanglaudos politiką taip, kad didelės bendrovės strateginiuose sektoriuose liktų Europos žemėje ir taip prisidėtų, be kita ko, prie regionų skirtumų mažinimo.

Tai leistų Europos Sąjungai **sumažinti savo išorinę priklausomybę nuo** technologijų, kurios gali pakeisti žaliavas arba sektorius, kuriuose Sąjunga neturi konkurencinio pranašumo. Tai galėtų būti, pavyzdžiui, taršūs energijos šaltiniai. Tai galėtų taip pat padėti **sumažinti riziką, kurią keltų galimas tarptautinių vertės grandinių pertrūkimas** kilus konfliktui arba tarptautinei įtampai. Be to, tai padėtų **kovoti su rizika, kuri kyla dėl klimato kaitos**, nes būtų stiprinama pramonė, orientuota į švarius ir mažiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetančius sektorius. Galiausiai, tai tikrai padėtų **kurti aukštos kvalifikacijos darbo vietas ir užtikrinti didelį ribinį našumą bei darbo užmokesčius**: dėl to galiausiai pagerėtų piliečių gyvenimo kokybė.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta pirmiau, norėtume pasinaudoti proga šiame Bendrųjų reikalų tarybos (sanglauda) posėdyje apsvarstyti šį klausimą:

Kaip sanglaudos politika gali padėti didinti Europos Sąjungos suverenumą ir strateginę autonomiją, kuomet labiau nei bet kada būtina sustiprinti didelių bendrovių strateginiuose sektoriuose tarptautinį konkurencingumą, kaip varomąją darbo vietų ir gerovės kūrimo visuose Europos Sąjungos regionuose jėgą?